

سجاد زمانی علیشاه: |مجمع صادرکنندگان گاز و نفتی که می‌تواند از اوپک برپاید

سازمان اوپک طی 60 سال گذشته سلطان بلا منازع بازار جهانی نفت بوده و همواره اراده کشورهای عضو آن بیشترین تأثیر را بر اقتصاد انرژی جهان داشته، اما نقش مجمع صادرکنندگان گاز از این پس پررنگ‌تر خواهد شد.

تا چند سال قبل و زمانی که مسائل زیست محیطی و سیاست‌های مقابله با تغییرات آب و هوایی در سطح بین‌المللی و تصمیم‌گیری سیاستمداران خیلی جایگاهی نداشت، نفت و ذغال سنگ از جمله رقبای گاز در سبب انرژی کشورهای مختلف جهان بود، اما امروزه با جدی‌تر شدن بحران تغییرات آب و هوایی و آلاینده‌های زیست محیطی ناشی از سوختن نفت و ذغال سنگ، نقش گاز به عنوان پاک‌ترین انرژی فسیلی بسیار پررنگ شده است.

اگرچه جهان و به خصوص فضای کشورهای اروپایی روی محور عبور از گاز و رفتن به سمت انرژی‌های تجدید پذیر می‌چرخید، اما بحران کنونی کمبود گاز در اروپا، چند برابر شدن قیمت این حامل انرژی و کاهش وزش باد در دریای شمال نشان می‌دهد که برای حساب باز کردن روی منابع تجدیدپذیر در تأمین پایدار نیرو به صورت گسترده خیلی زود

است.

بنابر این گاز از چند جهت همچنان به سمت سلطه بر بازار حامل‌های انرژی در جهان پیش می‌رود. نخست آنکه این حامل انرژی پاک‌ترین نوع سوخت فسیلی در جهان به شمار می‌رود و از سوی دیگر می‌تواند به گستردگی نفت به صورت‌های مختلف توزیع شده و مورد استفاده قرار گیرد.

گاز بیشترین رشد تقاضا در جهان را در میان حامل‌های انرژی داشته و به سرعت در حال یکه تازی در بازار است.

همان‌گونه که شاهد هستیم کشورهای وابسته به واردات در حوزه انرژی هر طور که می‌توانند در حال تنوع بخشی به منابع تأمین گاز خود نیز هستند. به عنوان مثال چین طی سال‌های گذشته برای تأمین گاز مورد نیاز خود به سمت روسیه رفته و تلاش می‌کند شبکه خطوط لوله ورودی گاز از روسیه را تا آنجا که می‌تواند گسترش دهد.

بحران کنونی گاز اروپایی‌ها را هم بر آن داشته تا از هر جا که شده گاز مورد نیاز خود را تأمین کنند. در حالی که تا همین چند سال پیش به خاطر بالا بودن قیمت گاز آمریکا آنها علاقه‌ای به واردات گاز از این کشور نداشتند، اما بحران کنونی باعث شده تا اتفاقاً پای آمریکایی‌ها به بازار گاز اروپا باز شود.

بنا بر این می‌توان ادعا کرد، با توجه به شکست روند گذار به سمت انرژی‌های تجدید پذیر حداقل در شرایط کنونی از یک سو و تلاش کشورها برای رفتن به سمت حامل‌های انرژی پاک‌تر گاز طبیعی قرار است، بیش از پیش جای خود را در جهان محکم‌تر کرده و بنا بر این آینده انرژی جهان در دست کشورهای دارنده بیشترین منابع گازی از جمله ایران و روسیه خواهد بود.

*** جایگاه گاز در میان سوخت‌های فسیلی**

به گزارش گلف تایمز، گاز طبیعی بیشترین رشد تقاضا را در میان سوخت‌های فسیلی در جهان دارد. محمد حامل، دبیرکل مجمع کشورهای صادرکننده گاز در این باره می‌گوید: رویکرد جهان در پایین آوردن مصرف ذغال سنگ به طور قطع به نفع گاز طبیعی تمام خواهد شد.

وی در این باره تأکید کرد: گذار از ذغال سنگ به سمت مصرف گاز طبیعی کمترین هزینه را برای کشورهای در حال توسعه و پرجمعیت

داشته و در واقع بخش مهمی از همکاری‌های ملی در آنها به شمار می‌رود.

احمد عبدرابو، معاون امور محیط زیست وزارت نفت و منابع معدنی مس می‌گوید: گاز طبیعی پاک‌ترین سوخت فسیلی است و ما باید این مسأله را به شکل عمومی اشاعه دهیم تا جایگاه این حامل انرژی در میان دیگر سوخت‌ها بالا برود.

*** اوضاع گاز در اروپا**

در حال حاضر کشورهای اروپایی و مردم قاره سبز بدترین اوضاع گازی را تجربه می‌کنند به گونه‌ای که نسبت به پارسال قیمت گاز تا 6 برابر افزایش یافته است.

برای مردم با درآمد متوسط در اروپا بالا رفتن قیمت گاز یعنی افزایش سرسام‌آور هزینه گرمایش و حتی قبض برق و این مسئله ممکن است به خاموش شدن برخی صنایع و وابسته به گاز در اروپا منجر شود. در حالی که به طور کلی روسیه معمولاً 35 درصد گاز اروپا را تأمین می‌کند، اما این رقم حالا به 17 درصد پایین آمده و روس‌ها فروش گاز را به اروپا به دلایل مختلف کاهش داده و نصف کرده‌اند.

کار به جایی رسیده که گفته می‌شود تنها 4.7 درصد ظرفیت انبارهای ذخیره‌سازی گاز در اروپا پر هستند. در واقع این قاره هم‌اکنون از یک طرف با مشکل در تولید گاز از میادین اروپا، کاهش ذخایر گاز انبار شده، افت شدید تولید برق از نیروگاه‌های بادی و نصف شدن دریافت گاز از روسیه مواجه است.

اروپا در تلاش است تا با بالا بردن واردات الانجی بخشی از نیاز گازی خود را تأمین کند و در این بین دولت آمریکا می‌گوید 60 محموله الانجی را از ابتدای سال 2022 راهی اروپا کرده است، اما حالا خبر می‌رسد که نمایندگان سنای آمریکا به دنبال ممنوع کردن صادرات گاز آمریکا به اروپا هستند که این مسئله ممکن است به شدت گرفتن بحران گاز در اروپا منجر شود.

سناتورهای آمریکایی می‌گویند می‌خواهند با ممنوع کردن صادرات گاز قیمت این حامل انرژی در داخل آمریکا را کنترل کنند.

*** پیش‌بینی اوضاع بازار گاز طی سال‌های آینده**

به گزارش فایننشال تایمز، شرکت انی ایتالیا یکی از شرکت‌های فعال

در حوزه انرژی است که طی ماه‌های گذشته بیشترین نفع را □□□□ از محل افزایش قیمت گاز در جهان برده و سود این شرکت به بالاترین میزان در 9 سال گذشته رسیده است. در حال حاضر قیمت گاز در بازار اروپا نسبت به سال گذشته چند برابر شده و قیمت نفت هم به بالاترین میزان 7 سال گذشته رسیده است.

کلودیو دسکالزی، مدیرعامل این شرکت طی مصاحبه‌ای گفت: ناترازی موجود و عدم تعادل کنونی در بازار گاز مربوط به سال‌های پیش از شیوع ویروس کروناست و به خاطر کاهش شدید سرمایه‌گذاری در پروژه‌های نفتی و گازی از سال 2015 به بعد است.

وی تأکید کرد: من فکر نمی‌کنم شاهد تغییر شرایط کنونی در کوتاه مدت باشیم؛ چراکه خیلی از شرکت‌ها درگیر تغییر رویکردهای خود همگام با سیاست‌های اعمال‌شده برای مقابله با تغییرات آب و هوایی در جهان هستند.

دسکالزی معتقد است: به همین دلیل بازار نفت حداقل تا دو سال آینده با کمبود عرضه مواجه خواهد بود و بازار گاز هم برای 4 تا 5 سال آینده با مشکل عرضه ناکافی دست و پنجه نرم خواهد کرد.

مدیرعامل انی ایتالیا می‌گوید: تا زمانی که تولید الان‌جی قطر با تکمیل تعدادی از پروژه‌ها در سال 2026 افزایش چشم‌گیری نیابد، اوضاع همین گونه خواهد بود.

انی ایتالیا از محل افزایش قیمت نفت و گاز در جهان در سال گذشته 4.7 میلیارد یورو سود خالص کسب کرده است. این شرکت فقط در سه ماهه پایانی سال 2021، 2.1 میلیارد یورو سود کرده و از این منظر عملکرد بسیار خوبی را □□□□ به ثبت رسانده است.

* پایین بودن سرمایه‌های گازی و تبعات بلندمدت آن

به گزارش ترند، مجموع کشورهای صادرکنندگان فارس اخیراً اعلام کردند که کمبود سرمایه‌گذاری در پروژه‌های گازی باعث افزایش چالش‌ها گذار جهان به سمت انرژی‌های پاک‌تر منجر می‌شود.

محمد حامل دبیرکل این مجمع گفت: تقاضای گاز در میان کشورهای در حال توسعه به عنوان یک انرژی ارزان، پاک و قابل اعتماد در حال افزایش است.

وی می‌گوید صنعت گاز وابسته به سرمایه‌گذاری است و شکی نیست که

کمیود سرمایه‌گذاری امروز باعث می‌شود که قیمت گاز برای فردا به شدت افزایش یابد.

وی می‌گوید: لازم به ذکر است که هم‌اکنون سه میلیارد نفر در جهان به گاز در مصارف خانگی دسترسی ندارند.

به گفته دبیرکل مجمع کشورهای صادرکننده گاز زمانی که شاهد وزش باد نباشیم و یا خورشید به اندازه کافی نمی‌تابد گاز می‌تواند به ثبات در تولید برق نیروگاه‌ها کمک کند.

حامل معتقد است، بازار گاز کنونی در جهان بیش از هر زمان دیگری به هم پیوسته شده است.

به گزارش فارس، بنا به آنچه گفته شد دو کشور ایران و قطر در کنار انسجام بخشی بیشتر به نهادهایی نظیر مجمع کشورهای صادرکننده گاز می‌توانند اثرگذاری خود را بر بازار انرژی جهانی گسترش دهند.

باید گفت آن نقشی که اوپک از زمان تأسیس در 1960 تا کنون در بازار جهانی نفت ایفا کرده و علی‌رغم تمام تلاش‌های برای از ریل خارج کردن آن و محدود کردن نفوذ آن هنوز هم سلطان بلا منازع بازار جهانی است دیر یا زود به مجمع صادرکنندگان گاز منتقل خواهد شد و در صورتی که کشورهای عضو این مجمع به سمت انسجام بخشی و اتحاد بیشتر بروند و از نظر سازمانی ساختاری شبیه اوپک و حتی قوی‌تر را تشکیل دهند به احتمال زیاد خواهند توانست گوی حکمرانی را از اوپک ربوده و سلطه بازار انرژی را از آن خود کنند.

*سجاد زمانی‌علیشاه